Quickscan Flora en fauna

Klimmenderstraat, Klimmen

Gemeente Voerendaal

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Quickscan Flora en fauna

Klimmenderstraat, Klimmen

Gemeente Voerendaal

Datum:
02 december 2009

Projectgegevens:
NAT01-SBVZ0001

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Opbouw rapport	2
2	**Natuurwetgeving- en beleid**	**3**
2.1	Algemeen	3
2.2	EHS en Natura 2000	3
2.3	Flora- en faunawet	3
3	**Gebiedsbeschrijving**	**5**
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	5
3.3	Toekomstige situatie	6
4	**Methode**	**9**
4.1	Literatuurstudie	9
4.2	Veldbezoek	9
5	**Onderzoeksresultaten**	**11**
5.1	Literatuurstudie	11
5.2	Veldbezoek	12
5.3	Relatie veldbezoek – literatuurstudie	12
6	**Toetsing aan de Flora- en faunawet**	**13**
6.1	Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)	13
6.2	Vogels	13
6.3	Vleermuizen	13
6.4	Eekhoorn	14
6.5	Amfibieën	15
7	**Conclusies en aanbevelingen**	**17**
7.1	Conclusies	17
7.2	Aanbevelingen	18
8	**Bronnen**	**19**
8.1	Boeken en rapporten	19
8.2	Websites	19

Bijlage

Flora- en faunawet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de bouw van zes woningen aan de Klimmenderstraat te Klimmen. Deze ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Ten behoeve van deze ruimtelijke ontwikkeling wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande figuur is het onderzoeksgebied weergegeven.

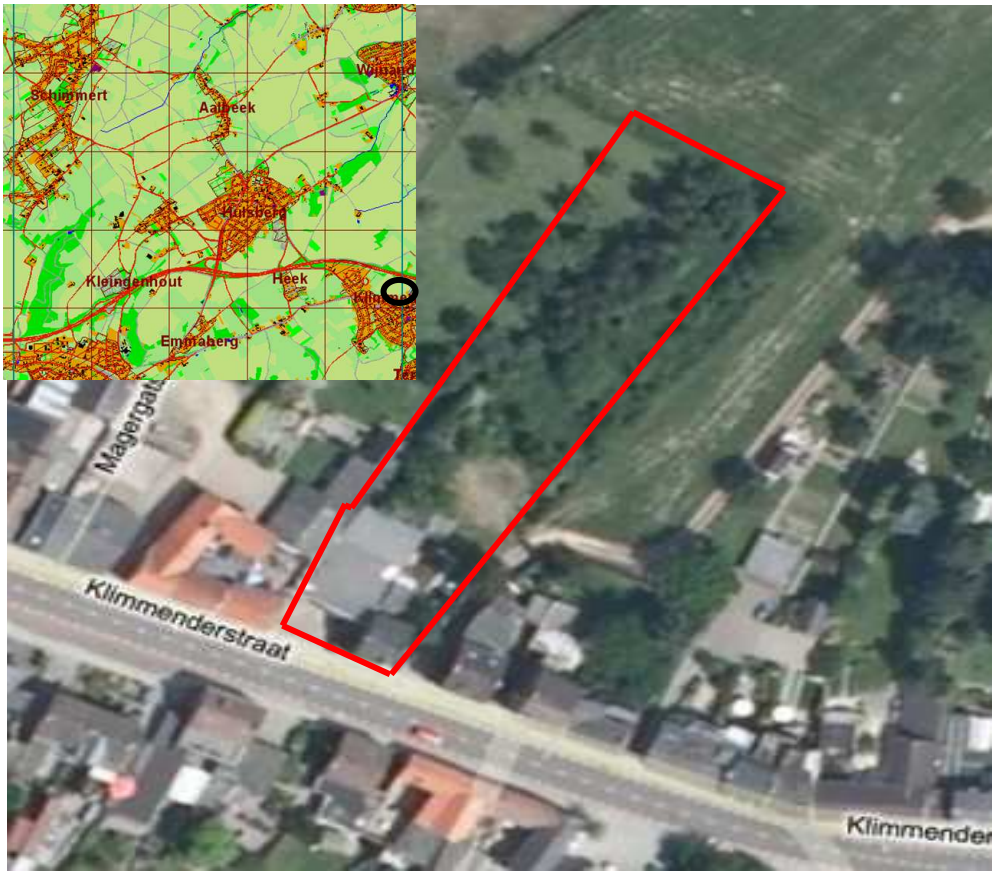

Figuur 1: Locatie plangebied, zwart omcirkeld en begrenzing plangebied (www.broedvogels.limburg.nl; www.bing.com/maps, 2009)

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie, het veldbezoek en de interpretatie van de gevonden gegevens door het leggen van een relatie tussen beide soorten resultaten. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevindt zich een bijlage, die algemene informatie verschaft met betrekking tot de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving- en beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). De Natuurbeschermingswet richt zich op de bescherming van gebieden, de Flora- en faunawet op de bescherming van soorten. Met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 EHS en Natura 2000

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natura 2000 geldt het ‘Nee, tenzij’- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar de bijlage.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Huidig gebruik

Het plangebied wordt aan de westzijde en oostzijde begrensd door een woningen met siertuin. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt de Klimmenderstraat en aan de noordzijde ligt een weiland. Het plangebied bestaat uit een jaren 60 woning met een oud garagegebouw en een verwilderde achtertuin. In de achtertuin zijn enkele oude schuurtjes, een gazon met coniferen en sierplanten aanwezig. Daarachter bevinden zich meerdere berkenbomen, coniferen, varens en veel opslag van een braamachtige plant.

Figuur 2: Impressie plangebied (Croonen Adviseurs, 2009)

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet in het plangebied. Op 2,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied ligt het Natura2000-gebied Geleenbeekdal en op 3 kilmeter naar het zuidoosten ligt het Natura2000-gebied het Geuldal. Op ongeveer 500m ten noorden van plangebied ligt een houtwal met grasland behorende tot de EHS. Het plangebied zelf maakt geen deel uit

van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) of de provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

3.3 Toekomstige situatie

Toekomstig gebruik

De ruimtelijke ontwikkeling bestaat uit de bouw van vijf woningen (figuur 3).

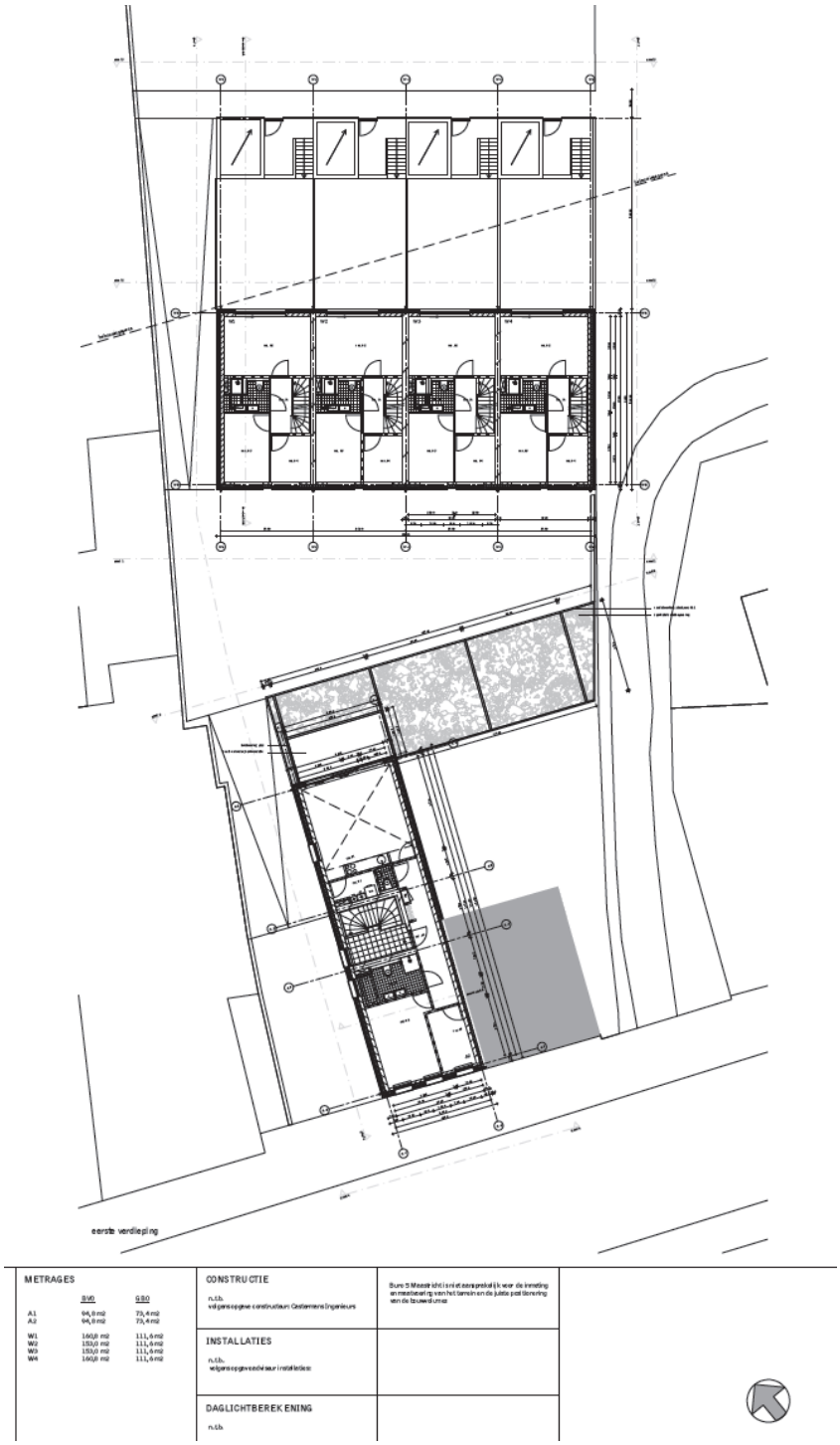

Figuur 3: Definitief ontwerp (Buro 5, oktober 2009)

Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de ruimtelijke ingreep zal de huidige bebouwing in het plangebied worden gesloopt. Daarnaast wordt het overgrote deel van de beplanting verwijderd. De beplanting aan de uiterste noordgrens van het plangebied blijft mogelijkerwijs behouden.

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht.

Via de website natuurloket.nl heeft een eerste verkenning plaatsgevonden van aanwezige soorten in het kilometerhok waarin het plangebied ligt.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd middels collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door de ecoloog van Croonen Adviseurs op 27 november 2009. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Literatuurstudie

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen, de Euraziatische rode eekhoorn en de steenmarter.

Uit een eerste verkenning middels het natuurloket is geconstateerd dat in de kilometerhokken waarin de locatie ligt (X:189; Y:321) (strikt) beschermde soorten zijn aangetroffen, namelijk vaatplanten, zoogdieren en overige ongewervelden. Het overgrote deel van de soortgroepen is echter slecht of zelfs geheel niet onderzocht, waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Op de site waarneming.nl (2007-2009) worden de volgende waarnemingen vermeld voor het plangebied of de directe omgeving (flora- en faunawet soorten): grauwe vliegenvanger, buizerd, boomklever, groene specht, koolmees, pimpelmees, sperwer, ooievaar, glanskop en huismus. Daarnaast is eveneens de euraziatische rode eekhoorn waargenomen.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 kilmeterhok) en van de site broedvogels.limburg.nl blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft:

- een groot aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten, waaronder ree, bunzing, wezel, hermelijn, vos, mol en huisspitsmuis. Daarnaast zijn de volgende zwaarder beschermde (tabel 2/3) soorten waargenomen: eekhoorn, steenmarter, das, hamster, bosvleermuis, laatvlieger, franjestaart, gewone baardvleermuis, brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, vale vleermuis en watervleermuis;
- de volgende (strikt) beschermde vogelsoorten: grauwe vliegenvanger, groene specht, zwarte roodstaart, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw en ekster. Deze vogelsoorten zijn allen in het kilometerhok van het plangebied, maar buiten het plangebied zelf waargenomen.
- enkele algemene licht beschermde soorten (tabel 1): bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander. Daarnaast nog de volgende strikt beschermde (tabel 2/3) soorten: alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en hazelworm;
- de volgende (strikt) beschermde plantensoorten: brede wespenorchis, gewone dotterbloem, slanke sleutelbloem, gewone vogelmelk;
- algemene vlindersoorten als kleine vos, landkaartje, oranje tipje en boomblauwtje;
- algemene libellensoorten als blauwe glazenmaker, azuurwaterjuffer en lantaarntje;
- de strikt beschermde vissensoorten bermpje, elrits, rivier of beekdonderpad;

Beschermde soorten uit andere soortgroepen zijn niet aangetroffen.

5.2 Veldbezoek

Op 27 november 2009 bij 10ºC en half bewolkt weer is een eenmalig veldbezoek afgelegd door de ecoloog van Croonen Adviseurs aan het plangebied. Aan de hand van de literatuurstudie en de aangetroffen biotopen kan een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Het plangebied bestaat uit een jaren 60 woning met een oud garagegebouw en een verwilderde achtertuin, bestaande uit enkele oude schuurtjes, een gazon met coniferen en sierplanten. Daarachter bevinden zich meerdere berkenbomen, coniferen, varens en veel opslag van een braamachtige plant. De aanwezige flora in net plangebied betreft algemene dan wel licht beschermde plantensoorten. In het plangebied komen geen open stilstaande wateren voor. Er zijn geen nesten aangetroffen van vogelsoorten of eekhoorns in het plangebied. Het plangebied is door de vele berkenboompjes, coniferen echter wel geschikt als potentieel foerageergebied van de eekhoorn. De woning en het tegen de woning gelegen garagegebouw zijn geschikt bevonden als potentiële vleermuizenverblijfplaats, daar de woning beschikt over dakpannen, dakbetimmeringen, houten dakranden en loodflappen rond de schoorsteen. De garage beschikt over gevelbetimmeringen, verluchtingsgaten en gaten in de spouwmuur. In één van de bomen in het plangebied, is een gat/scheur aangetroffen die deze boom geschikt maakt als potentiële vleermuizen verblijfplaats. De locatie is voorts door de opslag van materialen als houtstapels, stenen en dergelijke zeer geschikt voor allerlei algemene grondgebonden zoogdieren zoals verscheidene muizensoorten en de egel en algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Er zijn in het plangebied geen dassenburchten of sporen en uitwerpselen van de das gevonden. Eveneens van de steenmarter zijn geen aanwijzingen als uitwerpsel en sporen van zijn aanwezigheid gevonden. Bovenstaande kan gezien het seizoen waarin dit veldbezoek heeft plaatsgevonden nooit geheel worden uitgesloten.

5.3 Relatie veldbezoek – literatuurstudie

Uit de literatuurstudie en het veldbezoek blijkt het plangebied geschikt voor vleermuizen, met name gebouwbewonende vleermuizen. Het plangebied wordt gezien de vegetatieopslag van braamachtig struweel, ruigtekruiden en een vervallen schuurtje met houtstapels en dergelijke geschikt bevonden voor de huismus. Dit is een categorie 2 vogelsoort (zie bijlage Flora- en faunawet bij deze rapportage) en derhalve zijn de nesten van deze vogelsoort jaarrond beschermd. Daarnaast is het plangebied eveneens geschikt voor de hazelworm. Deze soort geeft de voorkeur aan warme plaatsen met vochthoudende bodem op open plekken in het bos en komt soms in tuinen en parken voor. De das, hamster en steenmarter worden gezien het aanwezige habitat niet in het plangebied verwacht, maar met name in de directe omgeving (landelijk gebied) van het plangebied.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreft alle in bomen broedende roofvogelsoorten en de kerkuil, ransuil, steenuil, oehoe, roek, grote gele kwikstaart, de ooievaar en de huismus. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4 vogelsoorten. Het plangebied wordt gezien de vegetatieopslag van braamachtig struweel, ruigtekruiden en een vervallen schuurtje met houtstapels en dergelijke, geschikt bevonden voor de huismus. Nesten van deze vogelsoort zijn jaarrond beschermd. Geen van de categorie 1-4 vogelsoorten en hun nesten zijn in het plangebied waargenomen. Daarnaast komen er in het plangebied of de nabije omgeving geen voedselbronnen voor als kippenrennen, graanakkers en dergelijke. Er hoeft daarom geen nader vogelonderzoek plaats te vinden naar categorie 1-4 vogelsoorten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

Daarnaast zijn er categorie 5 vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (zie bijlage Flora- en faunawet bij deze rapportage). Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen holen of spechtengaten aangetroffen in de bomen in het plangebied. Eventueel aanwezige nesten van categorie 5 vogelsoorten zijn in dit geval echter niet beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden zijn in de omgeving, (het landelijk gebied) zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden zijn die dit rechtvaardigen. Er hoeft daarom geen nader vogelonderzoek plaats te vinden naar categorie 5 vogelsoorten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

6.3 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. De woning en het tegen de woning gelegen garagegebouw zijn geschikt bevonden als potentiële vleermuizenverblijfplaats. Er dient derhalve een na-

der onderzoek te worden uitgevoerd naar gebouwbewonende vleermuizen in de bebouwing in het plangebied.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op voorliggende planlocatie is in één van de bomen in het plangebied een gat/scheur aangetroffen die deze boom geschikt maakt als potentiële vleermuizen verblijfplaats. Deze boom bevindt zich direct achter de woning bij de muur met het naastgelegen garagegebouw. Er dient tegelijkertijd met het onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen, een onderzoek te worden verricht naar boombewonende vleermuizen in deze boom in het plangebied.

Figuur 4: Aangetroffen gat/spleet in een boom direct achter de woning (Croonen Adviseurs, 2009)

Het plangebied is geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Er is voldoende foerageergebied in de directe nabijheid van het plangebied aanwezig, waaronder een klein bosgebied en houtwallen. Hieronder zijn eventuele vleermuisverblijfplaatsen in de nabijheid van het plangebied niet in het geding. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

6.4 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het groot brengen van de jongen en aan het eind van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd. Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd. De winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt. In het plangebied zijn bij het veldbezoek geen (winter)nesten van een eekhoorn aangetroffen.

Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied ook de verblijfplaats zou verdwijnen. In voorliggend geval is er genoeg foerageergebied in de omgeving over, waardoor eventuele verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied niet in het geding zijn. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

Met de eekhoorns in het gebied kan dan ook relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en in de winterperiode indien concrete nesten aanwezig zijn.

6.5 Amfibieën

Het biotoop in het plangebied is door de vele kleine bomen, vochtighoudende grond geschikt voor de strikt beschermde hazelworm. Deze soort komt zo nu en dan voor in parken en tuinen. In de directe omgeving van het plangebied en in een deel van het plangebied blijft voldoende geschikt biotoop aanwezig voor deze soort. Voordat er met de werkzaamheden wordt aangevangen, dient er onder deskundige begeleiding, zoals een medewerker van Ravon, te worden gecheckt op de aanwezigheid van de hazelworm in het plangebied. Indien hierbij een of enkele exemplaren worden aangetroffen, kunnen deze door een deskundige voorzichtig worden overgezet in het nabij gelegen geschikte biotoop.

Voorts worden er alleen algemene (licht) beschermde soorten verwacht, zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Algemeen
Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen en de Euraziatische rode eekhoorn.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

Beschermde gebieden
Indien alle werkzaamheden in het plangebied hydrologisch neutraal worden uitgevoerd blijft de waterhuishouding onveranderd. In dat geval zal er naar alle waarschijnlijkheid geen sprake zijn van een significant negatief effect op de nabijgelegen EHS of de Natura2000-gebieden.

Vogels
Er hoeft geen nader vogelonderzoek plaats te vinden. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde.

Vleermuizen
Er dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd naar gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen in de bebouwing en in een boom nabij de woning in het plangebied. Worden hierbij geen vleermuizen en hun verblijfplaatsen aangetroffen dan is een ontheffing niet noodzakelijk. In andere gevallen dient mogelijkerwijs een ontheffing te worden aangevraagd.

Eekhoorn
Eventuele kap- en sloopwerkzaamheden dienen niet te worden uitgevoerd in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en in de winterperiode indien concrete nesten van de eekhoorn aanwezig zijn.

Amfibieën
Het biotoop in het plangebied is door de vele kleine bomen, vochthoudende grond geschikt voor de strikt beschermde hazelworm. Deze soort komt zo nu en dan voor in parken en tuinen. In de directe omgeving van het plangebied en in een deel van het plangebied blijft voldoende geschikt biotoop aanwezig voor deze soort. Voordat er met de werkzaamheden wordt aangevangen, dient er onder deskundige begeleiding, zoals

een medewerker van Ravon, te worden gecheckt op de aanwezigheid van de hazelworm in het plangebied. Indien hierbij een of enkele exemplaren worden aangetroffen, kunnen deze door een deskundige voorzichtig worden overgezet in het nabij gelegen geschikte biotoop.

7.2 Aanbevelingen

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Met de eekhoorns in het gebied kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en de winterperiode indien concrete nesten aanwezig zijn.

Rosmalen, 02 december 2009
RoB, Croonen Adviseurs

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening
Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren,* KNNV.

Cools, J. M.A., (1989). *Atlas van de Noord-Brabantse Flora*, KNNV.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2006). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen.*

Nie de, H. W., (1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS – Nederland.

Stumpel T., Strijbosch H. (2006). *Veldgids amfibieën en reptielen*, KNNV Uitgeverij.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.natuurloket.nl
- www.bing.com/maps
- www.minlnv.nl
- www. ravon.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet
De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

Beschermde soorten
Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:
- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet
De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is ver-

leend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Verbodsbepalingen
De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermd of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Beschermde leefomgeving
De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in het landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.

Ontheffingen
De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:
- Verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns;
- Verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontheffing verlenen.
De Dienst Regelingen van LNV verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:
- Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden;
- Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuurgebieden;

- Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk. Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade- en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:
- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten) en nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.